



LRFs vildsvinspolicy

Sammanfattning

Enligt LRFs uppfattning är vildsvinet nu en etablerad del av svensk fauna. Hanteringen av vildsvinen ska syfta till att begränsa alla skadeverkningar så långt det är möjligt. En av vägarna till en acceptabel vildsvinssituation är att reglera hur utfodring av klövvilt får gå till. LRF har lämnat förslag om sådan reglering till regeringen.

Liksom i LRFs policy om förvaltning av älg och övriga vilda hjortdjur betonar LRF att markägaren har ett stort eget ansvar för att begränsa viltskador, bland annat genom att styra jakten inom fastigheten. Markägaren måste reglera jaktutövning, inklusive åtling - oavsett om markägaren själv jagar på sin fastighet eller har upplåtit jakt till annan. I LRFs mall för jaktavtal ges alla möjligheter att förbjuda utfodring och att förbehålla sig rätten att företräda sin egen fastighet i jaktlig samverkan. Via avtal kan en del av problemet med viltskador således minskas. Den enskilda markägarens jord- och skogsbruk kan bli kraftigt påverkat av närliggande fastigheters inriktning i viltförvaltningen. Enligt LRFs uppfattning har alla markägare ansvar för att viltförvaltningen, som en del av äganderätt och förfoganderätt, inte påverkar grannmarkernas jord- och skogsbruk negativt.

Enligt LRF:s uppfattning ska stammen av vildsvin minimeras. Det är en av åtgärderna som krävs för att livsmedelsstrategin ska förverkligas. Den totala kostnaden orsakad av vildsvin överstiger det jaktliga värdet av vildsvin. Vildsvin är därför inte en resurs i nationell mening.

Enligt LRFs uppfattning skall vildsvinsstammens storlek enbart bygga på den naturgivna fodertillgången.

Enligt LRFs uppfattning ska eventuell utfodring enbart ske i form av stödutfodring, under för trakten extremt svåra vinterförhållanden. All utfodring som leder till skadegörande viltstammar är förkastlig.

Lokal samverkan kring jakt, åtling, skydds jakt m.m. är nödvändig för att minska vildsvinsskadorna.

Bakgrund

Enligt 4 § i jaktlagen skall viltet vårdas i syfte att ”främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna”. Till skillnad från bestämmelser om jakt på älg och kronhjort omfattas vildsvinen inte av någon omfattande, statlig reglering fränsett bestämmelserna om jakttider. De senaste åren har vildsvinen, trots en omfattande jakt, ökat markant i antal men också etablerats i allt större del av Sverige. Delvis på grund av olagliga utsättningar. Som en följd av spridningen ökar även de skador som vildsvinen orsakar på mark, grödor och skog. Skadorna i jordbruket är väl dokumenterade, med stor variation över landet. Skadorna i skogsmark ökar. Omfattningen av skogsskador är inte vetenskapligt dokumenterad,

men det är väl känt att vildsvin bökar upp skogsplantor och att skador på granrötter, upp till och med rotbenen, förekommer.

Mål

- De gröna näringarnas lönsamhet och utveckling får inte försvåras av vildsvinspopulationen.

- Lagstiftning som reglerar med vilka foderslag, med vilka mängder foder och med vilka metoder som utfodring får ske.

Principer

Vildsvin ska inte hållas i högre tätheter än den naturgivna fodertillgången medger.

Vildsvinen ska inte försämra lönsamhet och utveckling i de gröna näringarna.

Vildsvinsstammen ska hållas på en sådan nivå att lantbrukarens val av gröda och produktion inte påverkas.

Både konventionell jakt och jakt med fällor är viktiga instrument för att minska vildsvinens skador.

Arbetet med att minska skador av vildsvin är långsiktigt. Vildsvinen är fast etablerade i landet. Därför är det enda realistiska förhållningssättet kontinuerligt arbete för att minska skadorna.

Enligt LRF:s uppfattning ska den svenska vildsvinsstammen minimeras, för att LRF:s principer om vildsvin ska kunna efterlevas. Vildsvinen hör efter beslut i riksdagen 1987 till den svenska faunan igen. Det innebär enligt 4 § jaktlagen att vildsvin, liksom alla andra inhemska viltarter, ska bevaras och att stammen ska utvecklas:

” . . . med hänsyn till allmänna och enskilda intressen . . . ”

Enligt LRF:s uppfattning är vildsvinsstammen så stor att hänsyn inte tas, vare sig till allmänna intressen (vilttrafikolyckor, skador på allmänna anläggningar etc) eller enskilda intressen (jordbruk, skogsbruk, trädgårdar, golfbanor m.m.). Utvecklingen är inte heller lämplig med hänsyn till det enskilda intresset jakt. Därför att mängden vildsvin skapar konflikter på lokal, regional och nationell nivå. LRF inser att det finns ett jaktligt intresse för vildsvin. Men för de flesta jägare, när vildsvinen har varit etablerade några år, är jakten på vildsvin mer ett tvunget arbete än ett nöje. LRF anser att begreppet minimeras inte ska beskrivas i ett lämpligt, minsta antal vildsvin i populationen. Delvis därför att vi inte vet hur många vildsvin som finns. Däremot kan minimeras relateras till ett delmål i form av mängden skador. Enligt LRF:s uppfattning ska målet vara en minskning av vildsvinsskadorna som har en reell positiv i effekt i de drabbade gårdarnas ekonomi. Skador i nya områden ska hindras med hårt jakttryck, så fort vildsvin kommer till trakten.

Enligt LRF:s uppfattning är vildsvin inte en resurs. De kostnader som uppstår i jordbruk, skogsbruk, trädgård, allmänna anläggningar och trafik motsvaras inte av ett jaktligt värde i samma storleksordning. LRF anser att vildsvin är en ekonomisk belastning för Sverige som helhet. Samtidigt inser LRF att det finns ett intresse av att jaga vildsvin.

Det kommer att finnas goda möjligheter att jaga vildsvin även med en vildsvinsstam som är betydligt mindre. Det finns inga politiska eller andra mål som kräver att vi ska ha så många vildsvin som i dag. Stammen har växt snabbt p.g.a. för liten avskjutning med fel inriktning, ett alltmer gynnsamt klimat för vildsvin och utfodring.

Jordbrukare och jägare måste samverka. Jakt på vildsvin måste på alla sätt underlättas och effektiviseras. I områden med svåra skador i jordbruket bör jakt eller skyddsjakt på vildsvin upplåtas gratis eller på annat sätt uppmuntras. De tekniska hjälpmedel som är tillåtna generellt eller tillåtna efter särskilt tillstånd bör användas i största möjliga utsträckning. Samordning med och uppmuntran av jägare med effektiva hundar för jakt på vildsvin är nödvändig. Under del av året är det bra hundar som avgör om vildsvinen fälls.

Åtgärder

Inventering och kvantifiering av skadenivåer grundas på forskning och fakta

LRF ska arbeta för vetenskapliga studier med syfte att minska skadorna och för att ta fram metoder att mäta vildsvinens skador på mark och grödor. Kunskapsinhämtning från utlandet är viktig.

Motverka smittspridning

Smittspridning mellan vildsvin och tamgris är väl dokumenterad utomlands. Vi har ännu inte svinpest i Sverige, men spridning av svinpest via vildsvin skulle bli förödande. Kombinationen av tät vildsvinsstam och omfattande utfodring ökar risken för smittspridning. Risken för smittspridning från vildsvin bör minska. Trikinundersökning av vildsvinskött skall vara statligt subventionerad för att öka antalet undersökta vildsvin.

Utfodring

Vildsvin ska inte hållas i högre tätheter än den naturgivna fodertillgången medger. Foder som läggs ut till vilt som kan bli livsmedel, regleras av foderlagen och foderhygienförordningen. Det innebär bl.a. att både säljare och köpare av foder, som ska användas till bland annat vildsvin, ska vara registrerade hos Jordbruksverket som foderföretagare. LRF arbetar för att dessa bestämmelser tillämpas och att överträdelser beivras. Enligt LRFs uppfattning innebär viltutfodring med stora mängder foder på marken regelmässigt brott mot foderhygienförordningen.

Åtling

I syfte att fälla vildsvin sprider man minsta möjliga fodermängd så att vildsvinen uppehåller sig tillräckligt länge på åtelplatsen för att underlätta vakjakten. Om detta ska bli effektivt ställer det inte bara krav på minimal mängd foder. De åtlar som används måste också bemannas regelbundet. I annat fall blir åteln i praktiken en form av utfodring. Enligt LRFs uppfattning ska åtling definieras enligt följande:

Med åtling avses utplacering av en liten mängd foder i syfte att locka vilt som inte hålls i hägn till plats särskilt iordningsställd för jakt.

De fodermedel som bör användas är spannmål och ärtor. Foderspridare med timer är att föredra för minsta möjliga mängd vid rätt tillfälle.

Jakt, fällor och hjälpmedel

Jakt ska anpassas till lokala skadenivåer

Enligt LRFs uppfattning kan jakttrycket på vildsvin knappast bli för hårt, med tanke på deras extremt snabba reproduktion och skadegörelse.

Avskjutningsregler och jakttryck måste stå i proportion till den lokala skadebilden. Vildsvin har hög reproduktion och tål ett mycket hårt jakttryck. Jakttrycket ska ökas direkt när vildsvin är på väg att etablera sig i ett område, för att på så sätt minimera skador i lantbruket. När stammen ska minska bör detta ske genom en ökad andel hon-djur i avskjutningen, kombinerat med en ökning av det totala antalet fällda djur.

Det är viktigt att regelverket om vilthantering förenklas och att vilthandeln är väl fungerande. Så att fällda vildsvin tas tillvara och att marknadens efterfrågan på vildsvin-skött stimuleras. Sådan efterfrågan ökar avskjutningen. LRF arbetar för att jägare ska få sälja vildsvinsskött direkt till konsument.

Jakthjälpmedel och tillstånd

LRF anser att fler jakthjälpmedel ska tillåtas generellt, för att kunna minska skadorna i lantbruket. LRF har i framställan till regeringen föreslagit att fast och rörlig belysning samt riktmedel med ljusförstärkare och värmekamera ska bli tillåtna vid jakt på bland annat vildsvin. Åtelkameror ska enligt ett utredningsförslag bli tillståndsfria. Det måste bli enklare att få tillstånd för skydds jakt från motorfordon. LRF anser även att nya idéer och tillämpade försök med nya jakthjälpmedel bör uppmuntras, för att minska skadebilden där så krävs.

Jaktsamverkan

LRF betonar vikten av långsiktig samverkan mellan markägare, lantbrukare och jägare i större områden. Man har då en möjlighet att effektivt motverka skador genom gemensam inriktning av jakten. Särskilda grupper av jägare, som snabbt kan genomföra skydds jakt i gröda är en viktig del av samverkan.

Avtal/Arrenden

LRF uppmanar medlemmarna att skriva detaljerade avtal när jakt upplåts. Det är viktigt att klargöra en nyttjanderättshavares rättigheter och skyldigheter. I avtal har man som markägare möjlighet att påverka jakttrycket. LRF rekommenderar medlemmarna att i avtal i detalj reglera hur skydds jakt i gröda ska bedrivas, vid jordbruksarrende, så att brukaren inte begränsas i sitt företagande. LRF rekommenderar att utfodring av vilt inte tillåts vid jaktupplåtelser.

Fällor - ett komplement vid jakt

LRF anser att moderna, effektiva fällor - med funktionella och förenklade villkor för användning - bör användas som ett komplement till övrig jakt på vildsvin. Fällor avsedda för att fånga flera vildsvin per fångstillfälle rekommenderas.

Länkar för mer information:

www.lrf.se

www.naturvardsverket.se

www.sva.se

www.jordbruksverket.se

www.lst.se

www.jagareforbundet.se